

26. Kaupunginkirjasto¹⁾

Kirjastolautakunta

Kirjastolautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1963 huoltopääll. Kusti Kulo puheenjohtajana, fil.maist. Jarl Tallqvist varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä valtiot.kand. Tor Holm, opett. Hannes Koivu, os.pääll. Leo Meller, fil.maist. Maija Savutie-Myrsky, näytt. Vilho Siivola, valtiot.maist. Martti Valla ja mainostoim. Sirkka Valvanne. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul.kaup.joht. Aarre Loimaranta.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa. Pöytäkirjat käsittivät yhteensä 289 pykälää. Saapuneita kirjelmia oli 583 ja lähetettyjä 305.

Lautakunnan lopullisista päätöksistä mainittakoon: kirjojen hankintaperusteiden määrääminen v:ksi 1963 (20.2. 66 §); valokuvausmenetelmän käytäntöönottaminen Kallion sivukirjastossa (20.5. 139 §) sekä kaupunginkirjaston toimintaa koskevien tilastojen supistaminen (25.11. 264 §).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: kahden siivoojan viran lakkauttamista sekä kahden työsuhteen siivoojan palkkaamista 1.4. lukien vuoden loppuun (20.2. 55 §); sivukirjaston perustamista Myllypuron alueelle ja huonetilan varaamista sitä varten kortteliin n:o 45147 rakennettavasta koulurakennuksesta (20.2. 61 §); kirjankuljetusauton hankintaa (20.2. 68 §); rakennusluvan hankkimista Kylänevan kansakoulun yhteyteen rakennettavan Haagan sivukirjaston ja Puistololan sivukirjaston uutta huoneistoa varten (20.5. 137, 138 §) sekä Ala-Malmin ja Kulosaaren kansakoulujen yhteyteen rakennettavien sivukirjastojen rakentamista varten (14.11. 252 §, 16.12. 280 §); Kulosaaren ja Vallilan sivukirjastojen osakehuoneistojen hankinta-arvojen määräämistä (19.8. 194 §); Haagan sivukirjaston rakennuspiirustusten tarkistamista ja määrärahoja (16.9. 216 §, 25.11. 268 §); kahden kirjastoamanuenssin ja kolmen kirjastoapulaisen viran jättämistä täyttämättä (18.9. 217 §, 14.10. 234, 237 §); lainauskortteja suojaavien muovikoteloiden hankintaa ja jakelua (14.10. 241 §); tontin varaamista Puotilan kaupunginosasta sivukirjastoa varten (16.12. 277 §); apulaiskirjastonjohtajan viran hoitamista 1.1.1964 lukien (16.12. 288 §) ja kahden kirjastoamanuenssin ja kolmen kirjastoapulaisen virkojen lakkauttamista 1.3.1964 lukien (16.12. 289 §).

Yleisten töiden lautakunnalle tehtiin esitys määrärahan ottamisesta v:n 1964 talousarvioehdotukseen Kallion sivukirjastossa valokuvausmenetelmän käytäntöön ottamisesta aiheutuvia kustannuksia (20.5. 139 §) sekä pääkirjaston rakenteellisten muutostöiden aiheuttamia kustannuksia varten (20.5. 140 §).

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja kaupunginkirjaston kertomuksen eripainoksessa.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: Töölön uuden kirjastotalon rakennusohjelmaa (21.1. 22 §); kirjastonjohtajan ja apulaiskirjastonjohtajan virkojen täyttämistä (20.2. 58 §, 19.8. 180 §); sokeain äänikirjasto-osaston perustamista sairaalasivukirjaston yhteyteen (20.2. 59 §); kirjastoauton hankintaa koskevaa aloitetta (20.2. 67 §); Puotila-Seuran anomusta Puotilan puutteellisia kirjasto-oloja koskevan kysymyksen ratkaisemiseksi (18.3. 89 §); aloitetta koulukirjastojen uudelleen järjestelyksi (22.4. 116 §); Pohjois-Haaga Seuran anomusta sivukirjaston säilyttämiseksi Pohjois-Haagassa (20.5. 135 §); kirjaston rationalisointikomitean mietintöä (20.5. 136 §); Kulosaaren sivukirjaston ja Ala-Malmin kansalaiskoulun yhteyteen tulevien kirjastotilojen piirustusten hyväksymistä (4.11. 251 §, 16.12. 281 §) sekä Kallion sivukirjastonjohtajan viran täyttämistä (25.11. 262 §).

Kirjaston toiminta

Kaupunginkirjaston lainausliike lisääntyi kertomusvuoden aikana ensimmäistä kertaa v:n 1959 jälkeen. Lainausmäärän kasvu oli edellisinä vuosina ollut poikkeuksellisen hidasta johtuen ilmeisesti lähinnä television vaikutuksesta lukutottumuksiin ja sodanjälkeisten ns. suurten ikäluokkien varttumisesta aikuisiksi. Tämä ylimenokausi oli nyt Helsingissä kaikesta päätellen ohitettu ja lainaustoiminnan voidaan olettaa jälleen vilkastuvan väestönlisäystä ja normaalia kehitystä vastaavalla tavalla.

Kirjaston työmenetelmiä ei kertomusvuoden aikana suuremmassa määrin muutettu. Tärkeimmiltä osilta johtoportaan suorittamat tehtävät olivat valmistelemaa laatua käsittäen mm. uuden kirjasto-ohjesääntöehdotuksen ja valtionapuanomuksen laatimisen uuden kirjastolainsäädännön määräysten edellyttämällä tavalla. Sinänsä erittäin edistyksellistä uutta kirjastolakia ja siihen liittyvää asetusta täydentävät ohjeet heikensivät eräiltä osilta valitettavasti uudistuksen antamaa positiivista yleisvaikutelmaa. Erityisen haitallisena on pidettävä kirjastorakennusten pinta-alan ja kirjastoammatillisen henkilökunnan palkkaukseen sovellettavia ylärajoja, joiden asettamiseen valtion kireä rahatilanne ilmeisesti oli vaikuttanut. Valtionavun jakoperusteiden yksityiskohtaisuus ja monimutkaisuus olivat omiaan laajentamaan kirjanpito-osaston jo ennestäänkin varsin suureksi paisunutta työmäärää.

Hallinnollisten tehtävien lukuisuus ja kirjaston työmenetelmien kehittämisen välttämättömyys johtivat määrätietoisiin delegointipyrkimyksiin. Uudistusten valmistelussa käytettiin hyväksi työryhmiä, jotka muodostettiin ensisijaisesti esimiesasemassa olevista viranhaltijoista, kuten sivukirjaston- ja osastonhoitajista. Tällä tavoin tutkittiin ja pyrittiin yksinkertaistamaan mm. kirjojen poistamisen menettelyä, inventointia, tilastointia ja lainausmenetelmää.

Puutteelliseen kirjaston sisäiseen tiedotustoimintaan pyrittiin aikaansaamaan parannusta julkaisemalla koko henkilökunnalle jaettavaa monistettua tiedotuslehteä »Kirjaston kuulumisia». Lehti ilmestyi kerran kuukaudessa ja sen sisältö koettiin saada monipuoliseksi kaihtamatta keskustelua herättäviä aiheita. Vieraskielisistä uutuushankinnoista laadittiin kahden kuukauden väliajoin ilmestyvä monistettu luettelo, jota jaettiin sekä oman kirjaston henkilökunnalle että muille kirjastoille ja asiasta kiinnostuneille yksityishenkilöille.

Henkilökunta. Kertomusvuoden päättyessä oli kaupunginkirjastossa 170 vaki-naista ja 17 tilapäistä viranhaltijaa. Työsuhteessa olevia kuukausipalkkaisia työntekijöitä oli 10. Tuntipalkkaisten kirjastoamanuenssien ja kirjastoapulaisten vuoden aikana suorittama työmäärä oli 42 535 t, vastaten 28 kokopäiväisen työntekijän työmäärää.

Kirjastokursseilla vaadittavan harjoittelun suoritti kahdeksan henkilöä.

Kirjastonjohtaja, prof. fil. tri Uno Saarnio siirtyi eläkkeelle 5.1. lukien. Prof. Saarnio oli toiminut kirjastonjohtajana v:sta 1940 lähtien ja tänä aikana oli kaupunginkirjaston toiminta suuressa määrin monipuolistunut ja laajentunut. Kehitys kuvastui ennen kaikkea lainausliikkeen ja sivukirjastojen lukumäärän voimakkaassa kasvussa. Kokonaan uutena, prof. Saarnion aikana kehitettynä toimintamuotona mainittakoon sairaalasisivukirjaston perustaminen ja sen työn ulottaminen kaikkiin kaupungin sairaaloihin. Prof. Saarnio kehitti myös kirjaston kerhotoimintaa monipuolisesti. Hänen seuraajakseen valittiin kirjastonjohtajan virkaan 1.4. lukien apul.kirj.joht., fil.tri. Sven Hirn.

Kaupunginkirjastoon nimitettiin seuraavat uudet viranhaltijat: kirjastoapulaisiksi Marja Wahrman 16.1. lukien, Helvi Kokko ja Pirkko Hurme sekä kirjastoamanuenssiksi Laura Virkki-Kosonen 1.2. lukien, kirjastoapulaisiksi Erkki Pohjola 1.4. lukien, Irma Hellman 1.5. lukien, Tuula Suikki 1.6. lukien, kirjastoamanuenssiksi Birgitta Lagerblad sekä kirjastoapulaisiksi Eija Halli ja Aarni Toivanen 1.10. lukien, toimistoapulaiseksi Aune Mononen 2.10. lukien ja kirjastoapulaiseksi Leena Nikkanen 1.12. lukien.

Seuraavat kaupunginkirjaston viranhaltijat siirtyivät toisiin kaupunginkirjaston virkoihin: kirj.apul. Helvi Länsimäki ja toim.apul. Irmeli Aronen kirjastoamanuensseiksi, toim.apul. Yrjö Ahonen ja kirj.apul. Marjut Kianto tp. kirjastoamanuensseiksi, kirj.aman. Eila Lindqvist sivukirjastonhoitajaksi Tapanilan sivukirjastoon, kirj.apul. Ulla Mattsson kirjastoamanuenssiksi ja os.hoit. Bo Carpelan apulaiskirjastonjohtajaksi.

Eläkkeelle siirtyivät siivoajat Hilma Hagqvist 28.1. ja Laina Ylén 16.1. lukien.

Ero virasta myönnettiin kirj.aman. Eini Tannerille 16.2. lukien, kirj. apul. Terttu Kajanderille 1.3. lukien, sivukirj.hoit. Urpo Lehtoselle 17.4. lukien, kirj.amanuensseille Kari Turuselle ja Benita Kockille 1.6. lukien, kirj. apulaisille Mirjam Mannoselle 1.7. lukien ja Pirkko Mahlamäelle 3.8. lukien, tp.apul.kirj.joht. Raili Kaupille 1.9. lukien, kirj.aman. Tuulikki Airakselle 1.10. lukien sekä kirj.apulaisille Erkki Pohjolalle 1.10. lukien ja Pellervo Ojamiehelle 7.10. lukien.

Kaupunginkirjaston palveluksessa oleville myönnettiin sairauden, tapaturmien ja synnytyksien vuoksi virkavapautta yhteensä 2 927 päivää.

Helsinki-mitali myönnettiin kirj.aman. Helga Lindströmille 30 vuoden palveluksesta.

Kertomusvuoden aikana kuoli Kallion sivukirjaston vahtimestari Eino Laustela (3.10.)

Kirjaston ohjesääntöehdotus. Uuden kirjastolainsäädännön edellyttämällä tavalla laadittiin ehdotus Helsingin kaupungin kirjasto-ohjesäännöksi (khn mtö 28/1963). Kirjastoalalla tapahtuneen kehityksen johdosta 4.5.1949 vahvistettu ja 13.6.1956 täydennetty kirjaston johtosääntö oli jo monessa suhteessa ehtinyt vanhentua. Uuden ohjesäännön valmisteluajan lyhyys muodosti kuitenkin

esteen perinpohjaisille, laajoja virkajärjestelyitä edellyttävälle muutoksille. Uudessa ohjesäännössä pyrittiin joka tapauksessa selventämään johtoportaan työnjakoa asettamalla pääpaino hallinnollisten tehtävien hoitamiselle. Rutiiniluontoisia tehtäviä pyrittiin samalla delegoimaan ja luomaan täten toimintakelpoinen organisaatiokaa-va. Suunnitelmat perustuivat tärkeimmiltä osilta kirjaston rationalisoimiskomitean mietinnössään tekemiin esityksiin.

Kaupunginhallituksen v. 1961 perustama tp. apulaiskirjastonjohtajan virka esitettiin ohjesäännön yhteydessä vakinaistettavaksi. Tämän viranhaltijan tehtäviin kuului ohjesäännön mukaan henkilökunta-asioiden hoitaminen, huolehtiminen kirjaston koulutustoiminnasta ja harjoittelijoiden opastuksesta sekä kirjaston tiedotus- ja kerhotoiminnan kehittäminen. Sivukirjastoverkosto alistettiin kirjallisuutta hankkivien apulaiskirjastonjohtajien valvontaan kirjojen luokituksen siirtyessä puolestaan luettelomisosastolla suoritettavaksi. Luettelomisosastossa täten lisääntyvät ja monipuolistuvat työt antoivat aiheen vanhemman kirjastoamanuenssin virkojen perustamiselle. Lisäksi suoritettiin jako kirjasto- ja järjestelyapulaisiin ottaen huomioon tehtävien jakaantumisen suurissa kirjastoissa, joissa on runsaasti kirjojen järjestämiseen ja paikoilleen asettamiseen liittyviä, yleisön palvelusta kokonaan erillään olevia töitä.

Kauttaaltaan on täten pyritty suurempaan porrastukseen, joka paremmin vastaisi tehtävien todellista luonnetta ja samalla myös lisäisi henkilökunnan ylenemismahdollisuuksia sekä kirjastoammatillisten että muiden viranhaltijoiden osalta. Tarkoituksena on, että kirjastokoulutettu henkilökunta mahdollisimman suurella määrällä voisi keskittyä ohjaus- ja neuvontatyöhön kirjastoapulaisten huolehtiessa mekaanisesta lainauskirjanpidosta sekä järjestelyapulaisten puolestaan kirjojen paikoilleen asettamisesta.

Samanaikaisesti tehtiin muutamia kelpoisuusvaatimusten ja virkanimikkeitten tarkistusehdotuksia. Taloudenhoitajan kelpoisuusvaatimukseen liitettiin kauppa-keakoulun loppututkinto ja samalla virkanimike ehdotettiin muutettavaksi talouspäälliköksi. Koska kirjastoapulaisten edellytetään osallistuvan yleisönpalvelutehtäviin, lisättiin keskikoulututkinto heidän kelpoisuusvaatimuksiinsa. Lisäksi kirjastonhoitajan virkanimike esitettiin muutettavaksi sivukirjastonhoitajaksi ja sairaalasisivukirjastonjohtajan nimike laitoskirjastonjohtajaksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puolestaan kirjaston ohjesääntöehdotuksen sekä siihen liittyvät virkajärjestelyt 28.11. Tätä ennen olivat ratkaisuvallan siirtämistoi-
mikunta ja palkkalautakunta antaneet lausuntonsa ehdotuksesta, johon tämän johdosta tehtiin eräitä pienenhöjä muutoksia. Ohjesääntöehdotus lähetettiin ennen vuoden vaihdetta kouluhallituksen vahvistettavaksi.

Rationalisointi. Kirjaston rationalisoimiskomitean jätettyä edellisenä vuonna lopullisen mietintönsä, jossa lähinnä käsiteltiin lainausmenetelmää, tilastointia ja pääkirjastossa suoritettavia rakenteellisia uudistuksia, ryhtyi kirjastolautakunnan keskuudestaan muodostama jaosto tutkimaan asiaa käyttäen hyväkseen sekä omassa kirjastossa että Tampereen ja Turun kaupunginkirjastoissa saatuja kokemuksia. Jaoston ja kirjastolautakunnan puolelta komitean esitysten toteuttamista päätti kaupunginhallitus 14.11. kehottaa kirjastolautakuntaa a) ryhtymään toimenpiteisiin ns. Detroit-menetelmän käytäntöön ottamiseksi lainauskirjanpidossa; b) kokeilemaan lainaustoiminnassa ns. valokuvausmenetelmää tässä vaiheessa Kallion sivu-

kirjastossa; c) yhteistoiminnassa tilastotoimiston kanssa supistamaan kirjastossa suoritettavaa tilastotyötä sekä tarkistamaan toimintakertomuksessa esitettäviä tilastoja samalla kuitenkin ottaen huomioon kouluhallitukselle lähetettäville tilastoille asetettavat vaatimukset; d) jatkamaan kaupunginkirjaston töiden rationalisoimiseen tähtäviä kokeiluja ja tutkimuksia sekä e) harkitsemaan erillisen esityksen tekemistä kaupunginhallitukselle pääkirjastossa mahdollisesti tarpeellisista rakenteellisista muutoksista.

Kaupunginhallituksen päätöksellä asetettiin muodollinen loppupiste viisi vuotta aikaisemmin alullepanulle rationalisointitutkimukselle, joka monessa suhteessa varsin kipeästi oli koskettanut kirjaston koko toimintaa. Vaikeista alkuvaiheista huolimatta on tutkimuksen antamia tuloksia ja virikkeitä kokonaisuudessaan pidettävä erittäin myönteisinä.

Esitysten toteuttaminen siirtyi osittain vielä seuraavan vuoden puolelle. Tilaston laatimisessa otettiin vuoden vaihteessa käytäntöön yksinkertaistettu ja osittain otantaan perustuva menetelmä. Kouluhallituksen ja tilastotoimiston esittämien näkökohtien huomioon ottamisen vuoksi lopullinen menetelmä poikkesi jossain määrin komitean alkuperäisestä esityksestä.

Rakennussuunnitelmat. Kertomusvuoden aikana ei laitoskirjastoa lukuun ottamatta saatu käyttöön uusia huonetiloja, mutta uusien huoneistojen suunnittelu edistyi huomattavasti. Kouluhallitus hyväksyi Haagan, Puistolän, Malmin ja Kulosaaren kirjastojen rakennusohjelmat ja niille anottiin opetusministeriöltä rakennuslupaa. Kylänevan uuden kansakoulun yhteyteen sijoitettavan Haagan sivukirjaston rakennustyöt oli aloitettava jo ennen rakennusluvan myöntämistä. Töölön uutta sivukirjastoa ja pääkirjastorakennusta koskevat suunnitelmat eivät sitä vastoin kertomusvuoden aikana mainittavasti edistyneet.

Vierailut ja kirjaston esittelyt. Göteborgin kaupunginkirjaston apul.kirj.joht. Inga-Brita Sjögren vieraili kaupunginkirjastossa helmikuun aikana tutustuen sekä pääkirjaston, sivukirjastojen että laitoskirjaston toimintaan. Kööpenhaminan kaupunginkirjaston joht. Frode Jensen kävi Helsingissä Aulangolla pidetyn yleisen kirjastokokouksen yhteydessä ja tällöin hänelle näytettiin pääkirjaston ohella mm. Oulunkylän ja Kaarelan sivukirjastot. Pohjoismaiset kirjastotoimen johtajat Anders Andreassen, Bengt Hjelmqvist ja Erik Allerslev Jensen saapuivat toukokuussa Helsinkiin yhteiseen neuvotteluun ja heille järjestettiin kiertoaajelu mm. Lauttasaaren, Munkkiniemen, Oulunkylän ja Porolahden sviukirjastoihin. Mukana seurasivat myös kirjastokonsulentti Aase Bredsdorff Tanskasta sekä kouluneuvos Kaarina Ranta. Heinäkuussa vieraili tunnettu Lutonin kaupunginkirjaston johtaja ja Englannin kirjastoseuran puh.joht. Frank M. Gardner Helsingissä. Samanaikaisesti tutustui kaupunginkirjastoon myös kirj.hoit. Lisa-Christina Persson Lundin Bibliotekstjänstistä. Lukuisista muista vierailijoista mainittakoon vielä seuraavat: kaup.arkkit. Jerzy Wierzbickin Varsovasta ja kaup.arkkit. Even M. Waincott sekä kirj.joht. Robert Duthien Aucklandista, Uusi Seelanti; kirj.hoit. Marianne Härlin Tukholmasta, tšekkiläinen kirjailija valtuuskunta, johon kuului mm. Jan Otčenášek, kirj.hoit. Doris M. Savage Rochester Public Librarystä, kirj. joht. Walter Edström Kristianstadista, kirjastonhoitajat Stig Kågerman Luulajasta, Ingegård Larsén Halmsta-

distä, Paul Lipschütz Fagerstasta, Åke Vretblad Linköpingistä sekä Ragnar Ljung ja S. Möllerud Karlstadista. Kanssakäyminen ulkomaisten virkaveljien kanssa oli erittäin vilkasta ja herätteitä antava.

Pääkirjastoa ja sivukirjastoja esiteltiin vieraileville opiskelijaryhmille, koulujen luokille, vankeinhoitoyhdistyksen virkamieskursseille, Tampereen Yhteiskunnallisen korkeakoulun kirjastolinjan opiskelijoille jne.

Virkailijavaihto. Kirj.hoit. Magdalene Stüwe Bremenistä (Volksbüchereien der Freien Hansestadt Bremen) työskenteli Helsingin kaupunginkirjastossa heinä-elokuun ajan yliopp. Ritva Seppälän ollessa vastaavan ajan Bremenissä. Sivukirjastonhoitajana rva Stüwellä oli hyvät edellytykset perehtyä kaupunginkirjaston organisaatioon ja menetelmiin, joista hän laati kotikaupunkiaan varten yksityiskohtaisen muistion. Täällä ollessaan rva Stüwe mm. tarkisti ja täydensi saksankielistä kirjakokoelmaa.

Kokoukset ja opintomatkat. Kirj.joht. Sven Hirn osallistui Aulangolla järjestettyyn kirjastonjohtajien neuvottelukokoukseen ja kirjastoneuvos Helle Kannilan eräisjuhlaan. Apul.kirj.joht. Eila Wirla osallistui Kansainvälisen Kirjastoseurojen Liiton neuvoston (IFLA Council) kokoukseen Sofiassa 1.—6.9. Sivukirj. hoit. Aune Petra osallistui Turun ja Jyväskylän kaupunginkirjastojen 100-vuotisjuhliin sekä Turussa pidettyyn kirjastonjohtajien neuvottelukokoukseen. Sivukirj.hoit. Gun Forslund otti osaa TVK:n opintopäiviin Radansuussa 17.—23.8. Kirj.aman. Annikki Aro suoritti 2.—26.3. koulukirjastoja koskevan opintomatkan Ruotsiin ja Tanskaan. Kirj.aman. Taimi Ylitalo tutustui kesän aikana Ruotsin, Norjan ja Tanskan kirjastolaitoksiin työskennellen mm. Göteborgin kaupunginkirjastossa kesälomasijaisena. Toistakymmentä viranhaltijaa osallistui lisäksi Aulangolla järjestettyyn 20. yleiseen kirjastokokoukseen.

Lastenosastotoiminta. Lastenosastoilla järjestettiin kirjaesittelyitä ja tietokilpailuja. Kansakoulujen luokille pidettiin kirjastonkäytön opetustunteja. Satutunteja pidettiin sekä pääkirjastossa että Kallion sivukirjastossa ja esitysten elävöittämiseen käytettiin kirjaston hankkimia äänilevyjä. Kuulijoita oli Kallion sivukirjastossa yhteensä 530.

Laitoskirjastotoiminta. Kustaankartanon vanhainkodin ja Koskelan sairaskodin kirjastot siirtyivät kertomusvuoden alusta kaupunginkirjaston hoitoon. Kustaankartanon kirjasto toimi entisissä tiloissaan. Kirjaston käyttökelpoiset vanhat kirjat luokiteltiin ja luetteloiitiin asianmukaisesti, lisäksi hankittiin n. 500 niteen uusi peruskokoelma. Koskelan sairaskoti luovutti kirjaston käyttöön uuden huoneen varastotiloihin. Sairaskodin vanha kirjavarasto luokiteltiin ja saatettiin lainauskuntoon; uusia kirjoja hankittiin n. 600 kpl.

Roihuvuoren vanhainkotiin perustettiin kirjasto, joka aloitti toimintansa kesäkuussa. Kirjastossa toimittiin kolmena päivänä viikossa, jolloin suoritettiin sekä osastokierroksia että lainauksia kirjastohuoneesta. Mäntsälässä sijaitsevaan Hirvihaaran vanhainkotiin lähetettiin vaihtuva kirjakokoelma. Kirjalainausta suorittamassa ja kirjakokoelmaa hoitamassa käytiin pari kertaa kuukaudessa.

Maaliskuun aikana aloitettiin kirjastotoiminta Hesperian sairaalan Kallion osastossa, jossa hoidetaan alkoholistipotilaita.

Ensimmäiset kotimaiset sairaalakirjastonhoitajien kurssit pidettiin pääkirjaston kerhuhuoneessa 7.—12.10. Osanottajia oli 26. Suomen Kirjastoseura toimi kurssien

virallisena järjestäjänä, mutta käytännöllisistä järjestelyistä vastasivat kaupungin-kirjaston viranhaltijat. Kurssinjohtajina toimivat vs. apul.kirj.joht. Sirkka-Liisa Meri ja vs. laitoskirj.joht. Mirjam Nyberg. Esitelmiä ja alustuksia pitivät ulkopuo-listen asiantuntijoiden lisäksi kirj.joht. Sven Hirn, apul.kirj.johtajat Eila Wirla, Bo Carpelan ja Sirkka-Liisa Meri, vs. laitoskirj.joht. Mirjam Nyberg, opiskelunneuvojat Hilikka Kauppi ja Kyllikki Wilskman sekä vs. os.hoit. Svanhild Snell. Kaupungin kurssilaisten käyttöön luovuttamalla linja-autolla tehtiin kiertokäynti Käpylän ja Oulunkylän sivukirjastoihin sekä Laakson sairaalan ja Kustaankartanon vanhain-kodin kirjastoihin. Lisäksi tutustuttiin Hesperian sairaalakirjastoon. Laitoskirjaston henkilökunnasta osallistuivat kursseille kirjastoamanuenssit Svea Harms, Marjut Kianto ja Helvi Länsimäki.

Kirjavarasto. Kirjavaraston luetteloista poistettiin 43 220 loppuunkulunutta nidosta, joista 14 132 pääkirjaston, 5 332 Kallion, 3 288 Töölön, 1 681 Vallilan, 1 918 Käpylän, 1 567 Eteläisen, 230 Pasilan, 259 Toukolan, 1 072 Haagan, 1 293 Herttoniemen, 1 075 Maunulan, 598 Kulosaaren, 1 925 Lauttasaaren, 1 382 Munkkiniemen, 738 Malmin, 301 Oulunkylän, 514 Pakilan, 295 Puistolan, 1 637 Sairaala-, 1 348 Tapanilan, 780 Pitäjänmäen, 264 Vartiokylän, 366 Pukinmäen, 199 Suomenlinnan, 519 Porolahden, 505 Kaarelan ja 2 Poliisilaitoksen sivukirjastoon kuulunutta kirjaa.

Kirjastoon hankittiin ja luetteloiitiin 64 920 uutta nidettä. Näistä tuli 17 956 pääkirjastoon, 5 447 Kallion, 4 112 Töölön, 2 426 Vallilan, 1 997 Käpylän, 2 472 Eteläisen, 372 Pasilan, 813 Toukolan, 2 352 Haagan, 2 920 Herttoniemen, 1 796 Maunulan, 707 Kulosaaren, 2 719 Lauttasaaren, 2 477 Munkkiniemen, 1 088 Malmin, 578 Oulunkylän, 1 039 Pakilan, 747 Puistolan, 5 792 sairaala-, 1 217 Tapanilan, 1 138 Pitäjänmäen, 1 304 Vartiokylän, 408 Pukinmäen, 497 Suomenlinnan, 1 000 Porolahden, 206 Vallisaaren, 1 296 Kaarelan ja 44 poliisilaitoksen sivukirjastoon.

Luuteloitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 804 442 nidosta ja vuoden lopussa 826 142 nidosta. Viimeksi mainituista oli 553 788 eli 67.0 % suomenkielistä, 199 427 eli 24.1 % skandinaavista ja 72 977 eli 8.9 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kirjavaraston luokittelu. Kirjaston luokitusjärjestelmään tehtyjen täydennysten ja muutosten johdosta kirjojen luokituksessa esiintyi vanhemman kirjallisuuden osalta kirjavuutta. Kertomusvuoden aikana ko. kirjat osittain siirrettiin yhdenmukaiseen luokkiin. Työn päättäminen jäi seuraavaan vuoteen.

Siirtokirjakokoelma. Kokoelma laajennettiin käsittämään myös aikuisten ruotsinkielistä kaunokirjallisuutta. Lisäksi hankittiin kokoelmaan norjan-, tanskan-, venäjän-, espanjan- ja italiankielistä kirjallisuutta. Vuoden lopussa siirtokirjakokoelmaan kuului kaikkiaan 5 945 teosta.

Kertomusvuonna tuli kirjastoon 663 eri aikakauslehteä, joista 228 saatiin lahjoina. Aikakauslehtien kokonaismäärä oli 1 809 kpl. Eri sanomalehtiä tuli 88, näistä lahjoina 7. Yleisön käytössä olleiden sanomalehtien kokonaismäärä oli 850 kpl.

Kirjasto	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	329	348	63	84
Sivukirjasto:				
Kallio	178	196	78	95
Töölö	91	91	—	—
Vallila	88	90	27	32
Käpylä	81	83	28	30
Eteläinen	61	65	32	42
Pasila	13	13	—	—
Toukola	39	39	—	—
Haaga	60	60	—	—
Herttoniemi	59	62	—	—
Maunula	38	40	—	—
Kulosaari	39	39	—	—
Lauttasaari	105	107	—	—
Munkkiniemi	67	67	—	—
Malmi	49	49	—	—
Oulunkylä	21	21	—	—
Pakila	20	20	4	4
Puistola	28	28	—	—
Sairaalakirjasto:				
Hesperia	25	27	4	20
Nikkilä	9	27	5	56
Sielullisesti sairaiden hoitolaitokset	17	17	9	13
Malmi	3	3	—	—
Laakso	2	3	5	36
Aurora	10	25	—	—
Koskelan sairaskoti	2	45	7	161
Kustaankartanon vanhainkoti	1	29	7	197
Roihuvuoren vanhainkoti	3	20	7	52
Torpan vanhainkoti	3	3	7	7
Hirvihaaran vanhainkoti	3	3	7	10
Kulosaaren vanhainkoti	3	3	7	7
Tapanila	13	13	1	1
Pitäjänmäki	37	37	2	2
Vartiokylä	45	45	—	—
Pukinmäki	11	11	1	1
Suomenlinna	14	14	—	—
Porolahti	46	48	—	—
Kaarela	8	8	—	—
Poliisilaitos	10	10	—	—

Aukioloajat. Pääkirjaston sekä Kallion, Töölön, Vallilan, Eteläisen, Haagan, Herttoniemen, Kaarelan, Lauttasaaren, Malmin ¹⁾, Munkkiniemen, Pakilan ¹⁾ ja Puistolan ¹⁾ sivukirjastojen lainausosastot olivat avoimena arkipäivisin klo 10—20; Kulosaaren, Pitäjänmäen, Oulunkylän, Toukolan, Tapanilan, Maunulan, Porolahden ja Vartiokylän sivukirjastojen lainausosastot maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20 sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 10—15; Suomenlinnan maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 17—20, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 14—17; Pasilan sivukirjasto maanantaisin ja perjantaisin klo 15—20 sekä keskiviikkoisin klo 10—15; Pukinmäen sivukirjasto tiistaisin ja torstaisin klo 15—20 sekä lauantaisin klo 10—15; Vallisaaren sivukirjasto tiistaisin ja perjantaisin klo 18—21.

Pääkirjaston ²⁾ sekä Kallion ³⁾, Töölön ⁴⁾ ja Käpylän ⁵⁾ sivukirjastojen opintosalit olivat avoimena sekä arkisin että sunnuntaisin klo 10—22; pääkirjaston ja Kal-

¹⁾ Aikana 1.6.—31.8. avoimena maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 10—15. — ²⁾ Aikana 1.6.—31.8. klo 10—21. — ³⁾ Aikana 1.6.—31.8. arkisin klo 10—21, sunnuntaisin klo 15—21. — ⁴⁾ Aikana 1.6.—31.8. arkisin klo 10—21, sunnuntaisin suljettuna. — ⁵⁾ Aikana 1.6.—31.8. arkisin klo 10—20, sunnuntaisin suljettuna.

lion sivukirjaston lasten lukusalit olivat avoinna arkisin klo 10—20 sekä sunnuntaisin klo 15—20¹⁾).

Sanomalehtisalit olivat avoinna seuraavasti: pääkirjastossa klo 8—21; Kallion sivukirjastossa klo 8—22; Käpylän sivukirjastossa klo 10—22; Vallilan sivukirjastossa arkisin klo 10—20, sunnuntaisin klo 9—15; Eteläisessä sivukirjastossa arkisin klo 8—21, sunnuntaisin klo 8—14.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1963 ja 1962 oli seuraava:

	1963			1962		
	Lainauspäiviä	Kirjalainoja kaikkiaan	Kirjalainoja lainauspäivää kohden	Lainauspäiviä	Kirjalainoja kaikkiaan	Kirjalainoja lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	300	582 865	1 943	299	570 152	1 906
Sivukirjasto:						
Kallion	300	321 210	1 070	299	313 627	1 049
Töölön	300	143 989	480	299	141 165	472
Vallilan	300	118 575	395	299	115 048	385
Käpylän	300	107 744	359	299	107 215	358
Eteläinen	300	102 856	343	299	94 175	315
Pasilan	149	10 430	70	150	9 355	62
Toukolan	300	24 371	81	299	24 726	83
Haagan	300	85 686	285	299	83 176	278
Herttoniemen	300	100 572	335	299	93 168	311
Maunulan	300	65 946	220	299	61 392	205
Kulosaaren	300	27 823	93	299	26 394	88
Lauttasaaren	300	111 548	372	299	111 117	371
Munkkiniemen	300	101 750	339	299	99 226	322
Malmin	300	36 219	121	299	37 111	124
Oulunkylän	300	24 303	81	298	19 905	67
Pakilan	300	32 443	108	299	30 517	102
Puistolan	300	36 633	122	299	35 692	119
Tapanilan	300	23 680	79	299	24 032	80
Pitäjänmäen	300	40 417	134	296	30 018	101
Vartiokylän	300	38 639	129	299	30 434	102
Sairaala-	300	119 435	398	299	104 715	350
Pukinmäen	151	10 679	71	149	11 695	78
Suomenlinnan	300	11 263	37	298	12 369	41
Porolahden	300	43 187	144	299	42 435	142
Vallisaaren	98	1 233	12	100	1 196	11
Kaarelan	300	56 672	189	299	55 272	185
Poliisilaitoksen	98	492	5	94	634	7
Yhteensä	—	2 380 660	7 935	—	2 285 961	7 645

¹⁾ 1.—31.7. sunnuntaisin suljettuna.

26. Kaupunginkirjasto

Aikuisten sekä lasten ja nuorten (alle 14 vuotta) suhteellinen osuus lainausliik-
keeseen oli eri lainauspaikoissa seuraava:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjallainat %	Lasten ja nuorison kirjallainat %	Lainauspaikka	Aikuisten kirjallainat %	Lasten ja nuorison kirjallainat %
Pääkirjasto.....	84.5	15.5	Oulunkylän	54.5	45.5
Sivukirjasto:			Pakilan	47.8	52.2
Kallion	71.9	28.1	Puistolan	45.1	54.9
Töölön	71.3	28.7	Sairaala-	90.1	9.9
Vallilan	64.0	36.0	Tapanilan	43.2	56.8
Käpylän	63.1	36.9	Pitäjänmäen	57.6	42.4
Eteläinen	57.0	43.0	Vartiokylän	47.6	52.4
Pasilan	52.2	47.8	Pukinmäen	47.3	52.7
Toukolan	55.4	44.6	Suomenlinnan	47.3	52.7
Haagan	62.6	37.4	Porolahden	51.3	48.7
Herttoniemen	56.3	43.7	Vallisaaren	83.7	16.3
Maunulan	45.8	54.2	Kaarelan	55.2	44.8
Kulosaaren	55.9	44.1	Poliisilaitoksen ...	100.0	—
Lauttasaaren	69.3	30.7			
Munkkiniemen	69.7	30.3	Yhteensä	69.0	31.0
Malmin	56.3	43.7	(1962)	67.1	32.9

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta tau-
lukosta, jossa on otettu huomioon aikuisten sekä lasten ja nuorten kirjallainojen väli-
nen ero:

Lainaus- paikka	Aikuisten kirjallainat					Lasten ja nuorten kirjallainat					Kirjallainat kaikkiaan				
	Tietokir- jallisuus		Kaunokir- jallisuus		Yhteensä	Tietokir- jallisuus		Kaunokir- jallisuus		Yh- teensä	Tietokir- jallisuus		Kaunokir- jallisuus		Yhteensä
	luku	%	luku	%		luku	luku	%	luku		%	luku	luku	%	
Pääkirjasto.....	236 783	48.1	255 953	51.9	492 736	15 845	17.6	74 284	82.4	90 129	252 628	43.3	330 237	56.7	582 867
Sivukirjasto:															
Kallion	91 011	39.4	140 040	60.6	231 051	14 410	16.0	75 749	84.0	90 159	105 421	32.8	215 789	67.2	321 237
Töölön	39 309	38.3	63 311	61.7	102 620	5 352	12.9	36 017	87.1	41 369	44 661	31.0	99 328	69.0	143 989
Vallilan	27 231	35.9	48 607	64.1	75 838	5 088	11.9	37 649	88.1	42 737	32 319	27.3	86 256	72.7	118 995
Käpylän	27 332	40.2	40 641	59.8	67 973	4 268	10.7	35 503	89.3	39 771	31 600	29.3	76 144	70.7	107 745
Eteläinen	20 988	35.8	37 678	64.2	58 666	7 353	16.6	36 837	83.4	44 190	28 341	27.6	74 515	72.4	102 861
Pasilan	1 726	31.7	3 721	68.3	5 447	657	13.2	4 326	86.8	4 983	2 383	22.8	8 047	77.2	10 430
Toukolan	4 561	33.8	8 946	66.2	13 507	1 438	13.2	9 426	86.8	10 864	5 999	24.6	18 372	75.4	24 371
Haagan	17 180	32.0	36 461	68.0	53 641	2 888	9.0	29 157	91.0	32 045	20 068	23.4	65 618	76.6	85 663
Herttoniemen	20 250	35.8	36 378	64.2	56 628	4 821	11.0	39 123	89.0	43 944	25 071	24.9	75 501	75.1	100 442
Maunulan	10 160	33.6	20 040	66.4	30 200	3 462	9.7	32 284	90.3	35 746	13 622	20.7	52 324	79.3	65 570
Kulosaaren	4 600	29.6	10 956	70.4	15 556	1 354	11.0	10 913	89.0	12 267	5 954	21.4	21 869	78.6	27 126
Lauttasaaren	30 245	39.1	47 055	60.9	77 300	4 986	14.6	29 262	85.4	34 248	35 231	31.6	76 317	68.4	111 544
Munkkiniemen	27 629	39.0	43 291	61.0	70 920	4 509	14.6	26 321	85.4	30 830	32 138	31.6	69 612	68.4	101 754
Malmin	8 164	40.0	12 236	60.0	20 400	1 730	10.9	14 089	89.1	15 819	9 894	27.3	26 325	72.7	36 219
Oulunkylän	4 108	31.0	9 138	69.0	13 246	890	8.0	10 167	92.0	11 057	4 998	20.6	19 305	79.4	24 363
Pakilan	5 653	36.4	9 865	63.6	15 518	1 506	8.9	15 419	91.1	16 925	7 159	22.1	25 284	77.9	32 309
Puistolan	7 463	45.2	9 044	54.8	16 507	2 596	12.9	17 530	87.1	20 126	10 059	27.5	26 574	72.5	36 646
Sairaala-	38 622	35.9	69 011	64.1	107 633	3 004	25.4	8 798	74.6	11 802	41 626	34.8	77 809	65.2	119 441
Tapanilan	3 252	31.8	6 988	68.2	10 240	1 232	9.2	12 208	90.8	13 440	4 484	18.9	19 196	81.1	23 637
Pitäjänmäen	7 084	30.4	16 190	69.6	23 274	1 520	8.9	15 623	91.1	17 143	8 604	21.3	31 813	78.7	40 956
Vartiokylän	6 244	34.0	12 139	66.0	18 383	1 838	9.1	18 418	90.9	20 256	8 082	20.9	30 557	79.1	38 843
Pukinmäen	1 631	32.3	3 416	67.7	5 047	703	12.5	4 929	87.5	5 632	2 334	21.9	8 345	78.1	10 980
Suomenlinnan	1 646	30.9	3 683	69.1	5 329	782	13.2	5 152	86.8	5 934	2 428	21.6	8 835	78.4	11 763
Porolahden	8 205	37.0	13 975	63.0	22 180	2 375	11.3	18 632	88.7	21 007	10 580	24.5	32 607	75.5	43 589
Vallisaaren	477	46.2	555	53.8	1 032	70	34.8	131	65.2	201	547	44.4	686	55.6	1 287
Kaarelan	10 854	34.7	20 416	65.3	31 270	3 302	13.0	22 100	87.0	25 402	14 156	25.0	42 516	75.0	56 918
Poliisilaitoksen	181	36.8	311	63.2	492	—	—	—	—	—	181	36.8	311	63.2	492
Yhteensä	662 589	40.3	980 045	59.7	1 642 634	97 979	13.3	640 047	86.7	738 026	760 568	32.0	1 620 092	68.0	2 380 736
(1962)	613 789	40.0	920 220	60.0	1 534 009	96 484	12.8	655 468	87.2	751 952	710 274	31.1	1 575 687	68.9	2 285 941

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaiseva taulukko:

Lainauspaikka	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan	
	luku	%	luku	%	luku	%	luku	%
Pääkirjasto.....	423 413	72.6	126 771	21.7	32 681	5.7	582 865	24.5
Sivukirjasto:								
Kallion	300 067	93.4	18 600	5.8	2 543	0.8	321 210	13.5
Töölön	114 414	79.5	24 616	17.1	4 959	3.4	143 989	6.1
Vallilan	111 091	93.7	6 768	5.7	716	0.6	118 575	5.0
Käpylän	95 944	89.0	7 363	6.8	4 437	4.2	107 744	4.5
Eteläinen	90 041	87.5	12 017	11.7	798	0.8	102 856	4.3
Pasilan	10 201	97.8	215	2.1	14	0.1	10 430	0.4
Toukolan	23 065	94.6	1 160	4.7	146	0.7	24 371	1.0
Haagan	77 218	90.1	7 739	9.0	729	0.9	85 686	3.6
Herttoniemen	92 588	92.1	6 654	6.6	1 330	1.3	100 572	4.2
Maunulan	62 547	94.8	3 145	4.8	254	0.4	65 946	2.8
Kulosaaren	19 672	70.7	7 659	27.5	492	1.8	27 823	1.2
Lauttasaaren	86 837	77.8	21 231	19.0	3 480	3.2	111 548	4.7
Munkkiniemen	81 585	80.2	16 891	16.6	3 274	3.2	101 750	4.3
Malmin	34 916	96.4	1 156	3.2	147	0.4	36 219	1.5
Oulunkylän	21 377	88.0	2 662	11.0	264	1.0	24 303	1.0
Pakilan	32 091	98.9	273	0.8	79	0.3	32 443	1.4
Puistolan	35 332	96.4	963	2.6	338	1.0	36 633	1.5
Sairaala-	104 461	87.5	13 643	11.4	1 331	1.1	119 435	5.0
Tapanilan	22 900	96.7	706	3.0	74	0.3	23 680	1.0
Pitäjänmäen	34 704	85.9	5 117	12.6	596	1.5	40 417	1.7
Vartiokylän	36 399	94.2	1 981	5.1	259	0.7	38 639	1.6
Pukinmäen	10 083	94.4	567	5.3	29	0.3	10 679	0.4
Suomenlinnan	11 144	98.9	83	0.7	36	0.4	11 263	0.4
Porolahden	41 573	96.3	1 409	3.3	205	0.4	43 187	1.8
Vallisaaren	1 159	94.0	56	4.5	18	1.5	1 233	0.1
Kaarelan	47 222	83.3	8 720	15.4	730	1.3	56 672	2.4
Poliisilaitoksen	479	97.4	13	2.6	—	—	492	0.1
Yhteensä	2 022 523	85.0	298 178	12.5	59 959	2.5	2 380 660	100.0
(1962)	1 935 419	84.7	292 251	12.8	58 291	2.5	2 285 961	100.0

Kerhotoiminta. P ä ä k i r j a s t o. *Filosofian kerhon* puheenjohtajana toimi prof. Uno Saarnio. Kerho kokoontui 23 kertaa. Osanottajia oli kaikkiaan 418, joista kokouksissa oli läsnä keskimäärin 18 henkilöä. Kerhossa pitivät esitelmiä seuraavat henkilöt: fil.maist. Elna Elonheimo, fil. tri Raili Kauppi, prof. Sven Krohn, fil.mais-terit Niilo Luukanen ja Sinikka Paloheimo, fil.lis. Lauri Routila, prof. Saarnio, fil.tri Kalle Sorainen ja yliopp. Kari Turunen.

Logiikan kerhon puheenjohtajana oli fil. tri Raili Kauppi. Kerho kokoontui 24 kertaa. Osanottajia oli 19, joista kokouksissa oli läsnä keskimäärin 9 henkilöä.

Cercle de littérature française kokoontui 12 kertaa. Läsnä oli keskimäärin 17 hen-keä. Kerhossa pitivät esitelmiä M. Denis Le Gras, M. Jacques Le Louarn, M. Pierre Moortgat ja M. Le Rév. Père-Béthune.

K a l l i o n s i v u k i r j a s t o. *Musiikkikerho* kokoontui 4 kertaa laulajatar Esteri Parviaisen johdolla. Läsnäolijoiden lukumäärä oli yht. 54. Esitelmöitsijöinä

26. Kaupunginkirjasto

toimivat musiikkitoimittajat Tapio Metsä ja Ilkka Oramo, hum.kand. Iipo Saunio ja pianotait. Kurt Walldén, joka esitti myös näytteitä pianolla.

Malmi nsivu kirjasto. *Kirjallisuuskkerho* kokoontui 7 kertaa fil.maist. Anelma Talvelan johdolla. Osanottajia oli kaikkiaan 28, keskimääräinen osanottajaluku 8. Kerhossa pitivät esitelmää seuraavat henkilöt: kirjail. Viljo Kajava, fil.lis. Arne Laurila, fil.maist. Vieno Lumme, hum.kand. May Ruutu, opisk. Seppo Sinerovo, fil.maisterit Talvela ja Eila Wirla. Lisäksi kerhoilloissa kuunneltiin kirjallisia äänilevyjä, jotka liittyivät kulloinkin käsiteltyyn aiheeseen.

Hesperian sairaalikirjaston kirjastokerho aloitti toimintansa tammikuussa 1963. Kokoonnuttiin 16 kertaa ja osanottajia oli kokouksissa keskimäärin 13. Seuraavat henkilöt pitivät esitelmää: fil.maist. Helena Hänninen, hum.kand. Ismo Karvinen, fil.maist. Hilikka Kauppi, fil. tri Raili Kauppi, kirjail. Väinö Kirstinä, hum.kand. Marjatta Koponen, yliopp. Jukka Laitakari, fil.maist. Terttu Pulkkanen, rva Riitta Tapper ja opisk. Kaija-Riikka Vauhkonen. Lisäksi esitettiin kirjallisia äänilevyjä ja nuoris-osaston potilaat järjestivät vappuohjelman.

Nikkilän sairaalikirjaston kirjastokerho kokoontui 13 kertaa. Osanottajia oli läsnä keskimäärin 25. Seuraavat henkilöt pitivät esitelmää: opisk. Osmo Ehrling, ylioppilaat Laila Kervovuo ja Jukka Laitakari, kirjail. Tarmo Manelius, teol.kand. Maiju Myyrä, kirjastoaman. Berit Nybergh, sos.hoit. Anni Pentimäki, ylihoit. Enni Unkila, kirjail. Erkki Vala, Mr. Matthew Verghese (Intia) ja fil.maist. Ahti Vilpas. Jouluohjelman järjestivät potilaat. Kirjasto järjesti potilaille 38 levykonserttia, joissa oli kuulijoita keskimäärin 10 henkeä. Toiminnan vilkastuttamiseksi hankittiin loppuvuodesta musiikin esittelijäksi ulkopuolinen asiantuntija, opett. Petri Lehikoinen.

Tulot. Kaupunginkirjaston tulot nousivat kertomusvuonna 679 114.90 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

	Talousarvion mukaan mk	Tilien mukaan mk
Kaupunginkirjaston valtionapu	700 000.00	600.000.00
Muut tulot	47 980.00	79 114.90
Yhteensä	747 980.00	679 114.90

Menot. Kertomusvuoden talousarvioon oli kaupunginkirjaston menoja varten merkitty 3 340 795 mk, v:lta 1962 siirtyi 27 988.60 mk, vuoden aikana saatiin tili-siirtona 100 621.70 mk ja ylitysoikeutena 400 mk, joten käytettävissä oli yhteensä 3 469 805.30 mk. Menot tilien mukaan nousivat 3 386 525.64 mk:aan jakaantuen seuraaviin menoeriin:

Menoerä	Määrärahat mk	Menot tilien mukaan mk	Siirto v:een 1964	Säästö (+) tai ylitys (—)
Palkkiot	3 090.00	2 458.00	—	+ 632.00
Vakinaiset viranhaltijat	1 502 782.14	1 502 782.14	—	—
Tilapäiset viranhaltijat	112 930.70	112 930.70	—	—
Viranhaltijain sunnuntaityökorvaukset	34 141.91	34 141.91	—	—
Viranhaltijain sairauslomasijaiset	4 250.00	2 196.00	—	+ 2 054.00
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	67 095.62	67 095.62	—	—
Työsopimussuht. henkilökunta	266 477.53	266 477.53	—	—
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	100 188.80	100 188.80	—	—
Työttömyysvakuutusmaksut	5 370.00	4 028.96	—	+ 1 341.04
Tapaturmavakuutusmaksut	5 400.00	1 288.90	—	+ 4 111.10
Käteisvuokrat	44 161.00	43 798.20	—	+ 362.80
Tilitysvuokrat	246 052.00	246 052.00	—	—
Muut huoneistomenot	80 355.00	67 382.95	—	+ 12 972.05
Kaluston hankinta	54 200.00	18 932.16	35 267.84	—
Kaluston kunnossapito	11 600.00	11 243.84	—	+ 356.16
Painatus ja sidonta	18 997.82	12 190.79	6 807.03	—
Tarverahat	26 500.00	25 323.74	—	+ 1 176.26
Kirjallisuus	440 194.18	439 455.24	738.94	—
Sidonta	270 192.43	269 800.47	391.96	—
Äänilevyt	2 000.00	1 432.02	567.98	—
Mikrofilmit	7 566.00	7 506.52	59.48	—
Sanoma- ja aikakauslehdet	54 138.17	49 174.41	4 963.76	—
Alueiden puhtaanapito ja hoito	9 070.00	4 840.95	—	+ 4 229.05
Yleisten laitteiden kunnossapito	2 150.00	2 070.24	—	+ 79.76
Rakennusten vuosikorjaukset	20 880.00	13 711.55	—	+ 7 168.45
Kiinteän käyttöomaisuuden korot	59 329.00	59 329.00	—	—
Kiinteän käyttöomaisuuden poistot	20 693.00	20 693.00	—	—
Yhteensä	3 469 805.30	3 386 525.64	48 796.99	+ 34 482.67

Kirjallisuusmäärärahojen käyttö. Kirjallisuuden ostoon käytettiin kertomusvuonna 439 455.24 mk, mikä summa jakaantui erikielisen kirjallisuuden kesken seuraavasti:

Suomenkielinen kirjallisuus	318 463.44	mk
Skandinaavinen »	90 538.72	mk
Saksalainen »	13 401.28	
Englantilainen »	13 519.93	
Ranskalainen »	1 455.17	
Muunkielinen »	2 076.70	439 455.24
Sidontaan käytettiin	269 800.47	
Äänilevyihin »	1 432.02	
Mikrofilmeihin »	7 506.52	
Sanoma- ja aikakauslehtiin käytettiin	49 174.41	327 913.42
Kaikkiaan	767 368.66	

Kirjastolautakunnan valvonnan alaiset yritykset. Kirjastolautakunta valvoi seuraavien yleishyödyllisten yritysten ja laitosten saamien avustusten käyttöä: Yhdistys Kirjoja sokeille, Kasvatusopillinen kirjasto- ja lukusalisaatiö sekä Bragen leikekokoelma.